

tíðindablaðið sosialurin

Telefon 118 20
Argjavegur 26, 3800 Argir
Postsmoga 76, 3800 Tórshavn

Útgávudagar: týsdag, hósdag og leygardag

Lýsingar skulu vera okkum í hendi í seinasta lagi kl. 10 dagin fyrri útgávudagin

Útgevandi:
P/f Sosialurin
Ábyrgdarblaðstjóri:
Jan Müller
Fyrirtaksstjóri:
Krisjan Dahl
Blaðfólk:
Høgni Djurhuus
Randi Jacobsen
Dagney Joensen
Uppseting:
P/f Sosialurin
Prent:
P/f Pressan 1981

oddagrein

Upplýsing er okkara einasta verja

Í hesum døgum eru føroysku fjølmiðlarnir á tremur við tíðindum og greinum um grindahval og grindadráp. Ein umhvørvisfelagsskapur fyrri og annar eftir vitjar oyggjar okkara. Hóast teir hava ymisk nøvn og ymsar bústaðir, so hava teir eittans endamálið, og tað er at broyta manna-gongdina viðvíkjandi grindadrápi.

ONKUR av hesum felagsskapum vil beinleiðis leggja seg út í grindadráp fyrri at forða tí. Onkur krevur av okkum, at vit skriva undir skjøl, sum siga, at vit vilja boyggja okkum fyrri teimum ásetingum av møguligum kvotum, sum altjóða hvalaveiðinevndin kemur til.

UPPAFTUR aðrir felagsskapir siga seg vera komnar til landið fyrri at hjálpa okkum. Tað skal so skiljast á tann hátt, at teir eru varugir við, at gera føroyingar einki sjálvir fyrri at broyta manna-gongdina viðvíkjandi grindadrápi, so fara útlendingar at boykotta føroyskar vørur.

HETTA halda felagsskapir sum Green Peace vera heilt óneyðugt og alt ov vandamikil fyrri eitt lítið samfelag sum okkara. Teir vilja tí bert hjálpa okkum á tann hátt at gera vart við, hvussu stóðan kann útvikla seg aðrastaðni, gera vit einki fyrri at fremja ábøtur eitt nú við at kanna grindastovnin og fremja reguleringar, um tað verður kravt av altjóða hvalaveiðinevndini.

TAD er heilt greitt, at hetta er ein sera torførur spurningur at loysa til fulnar og tað er tí eingin løtt uppgáva at vera tann føroyski politikarin, sum hevur ábyrgdina av hesum. Hetta má viðvíkja okkum øllum eins nógv, og tí er tað neyðugt, at vit hugsa tvørpolitiskt, at vit saman foyra at finna ta bestu og frægastu loysnina.

LØGMADUR hevur tikið ta stóðu, at hann vil samráðast við tey fremmandu, men samstundis vil hann ikki boyggja seg fyrri einhvønn pris. Hann hevur víst á, at føroyingar eru sinnadír at taka grindamálið upp til viðgerð og at vit í løtuni luttaka í altjóða kanningum av grindastovninum.

EISINI hevur løgmaður sagt, at vit mugu upplýsa um grindadráp fyrri at greiða hópinn av misskiljingum. Júst hetta við upplýsing er nakað, sum vit her á blaðnum hava víst á ferð eftir ferð. Vit meta ta vera Føroya besta verja, at vit sjálvi taka stig til upplýsandi virksemlu, har serkøn fólk, bæði á tí tekniska og tí redaktionella økinum, luttaka í arbeiðnum. Vit hava nevnt, at vit áttu at gjørt videofilmar, sum lýsa Føroyar og grind og grindadráp.

HETTA tykist landsstýrið vilja ganga við til, og er tað gott. Men hetta átti at verið gjørt fyrri langari tíð síðani. M. a. áttu vit longu at havt avmýndað grindadrápið í Miðvági herfyri, tá nærur 300 hval lögdu beinini eftir 17 minuttum.

TAD er tí rætt at fara í gongd við upplýsandi virksemlu beinanvegin. Um somu tíð er tað rætt, at vit mótvegis útheiminum vísa okkara góða vilja, og broyta manna-gongdina har hon eigur at broytast. Sjálvandi skulu vit ikki geva okkum fyrri øllum trýsti út-anifrá, men oftani er trýsti eisini júst tað rætta til tess at vit sjálvi veruliga siggja, hvat kanska er gálið, eitt nú í samband við grindadráp.

jamú

Hvat segði løgmaður á ólavssøku um SEV og hvønn sjónleik hava landsins kosnu menn spælt?

Hann segði, at landsstýrissamgongan hevði gjørt neyðsemlu t.v.s. semju við sjálvstýris-flokkinn (sambandsjolluna) um at norðurlandurin á Eysturoynni og Eiðisvatn, fyrri ein og hvønn pris, skuldu oyðileggjast.

Prisurin — hálva milliard fyrri fyrsta stigið og vinningurin minni enn ein triðing av elnýtsluni í Havn, og oljusparringin tað, sum trolarin Reynsattindur brukar (tíverri er tað ein spurningur um Reynsattindur, yvirhøvur, kemur at nýta nakra olju).

Skelkandi at siggja tann pris, ið menn taka sær fyrri prestisju, og sum danir siga «mist andlit».

Jóannes Dalsgaard lögtingsmaður! Hetta lá í tinnum hondum alt samalt — ein og hvør er seytjandi maður í verandi samgongu. Tað slepst so ikki úttanum eg væntaði, um eg so má siga, at tin vinstrasinnaða idealisma fór at nokta tær at gera slikt. Hugtungt og ein dagligkoma fyrri meg og mini og mong onnur, at úrslitið kom soleiðis fyrri dagin — at tær primitivu kreftirnar skuldu gerast ryggurin í hesari samgonguni, tað mundi fáur vænta.

Hvat segði løgmaður?

Hann segði, at lánlovyi var bert givið til tað sokallaða Eiði-C og lantøka til ta útbygging, ið SEV, kalt og kyniskt, hevur roknað við alla tíðina, verður ikki loyvd.

Við øðrum orðum, so stendur SEV nú við einum byrjaðum krypsprókti (minni enn triðing av havnánýtisluni og oljúnýtisluni hjá einum trolara) og fær blankt nei til ta útbygging (hóast aðrar geva nógv meira streym) sum teir við hálari og rekord frekari manipulering hava roynt at trýst igjøgnum.

Nú hevur so Atli Dam sett fótin fyrri hesum virkseminum, hóast tað, so lata teir sum einki, so dýr er prestisjan og so dýrt er andlitið á ávisum persónum í hesum samfel-

agnum — at hóast hetta er sum at stytta lastina burturúr trolara undir bygging, so verður hildið áfram. Danska stórfyrir-tøkan Højgaard og Schultz hevur jú við sáttmála fingið Eysturoynna til gávus frá tí føroyska samfelagnum — sanniliga dýrtgöldin líkver og dýrtgöldin dögverði.

Tjóðveldisflokkurin, ikki væntaðu vit, at tit fóru at leggja tykkum skerflatar fyrri danskari stórfyrir-tøku, meðan frægastu føroyingar í vatnorkumálum verða kveistraðir út í myrkrið. Fast situr húsakallandið — tað má sannast. Nú stendur danin og peikar, meðan føroyingurin tvassar um í rununi. Soleiðis er myndin norðuri í Eysturoynni á sumri 1985.

Hin borgarligi familju- og trivnaðarflokkurin styðjar vinstraflokkar og afturfyrri týnir hann tey bestu familjutrivnaðar stöðini — hvør fatar slikt? Familja mín lioir longu av hesi gerð.

Um Fólkaflokkurin mein-ar nakað sum helst við tað, ið hann hevur latið frá sær í vatnorkumálunum, so er lutan nú at gera greitt, um Fólkaflokkurin í eini møguligari komandi samgongu ella lögtingsveðhaldi fer at siga ja ella nei til lánlovyi til Højgaard og Schultz-ætlanina Eiði 1,2,3 og 4.

Spurningurin verður settur fram nú, tí Atli Dam løgmaður hevur sagt, at sitandi samgonguflokkar hava samtykt ikki at loyva lantøku til Eiði 1,2,3 og 4, men vilja troyta aðrar møguleikar á somu leiðum, við meira streymtøku og minni árin.

Ein heilt onnur síða av málinum er at rentabiliteturin fyrri Eiði-C er grundadur á at oljuprisurin fór at hækka við umleið 2-3% meira enn inflátionin. Í dag er stöðan hon, at júst tað óvugta hendir. Oljuprisirnir lækka í mun til inflátionina annars!!.

Tvs.: Grundarlagið undir Eiði-C (um tað nakrantíð hevur verið nakað) er burtur nú.

100 gWh

Einaasta hugsandi orsök til at Højgaard og Schultz ikki steðgar aftaná eitt slikt varskó má vera vónin um eitt nýtt stýri tá 3 eru liðin, soleiðis at teir kunnu halda áfram sum um einki var hent.

SEV egur nú púra greitt at fáa at vita tað, ið teir frammyrir kunna vænta sær, tí eitt einsamalt Eiði C er ein teknisk vanlukka fyrri ikki at tala um ta umhvørviligu vanlukkana, tí harvið eru møguleikarnir fyrri 100 gWh í Eysturoynni við beráðdum huga søplaðir burtur.

Eftir stendur tá umhvørvisligi skambletturin, og møguleikin fyrri eini høgligari og betri útbygging er spiltur.

Sjónleikin í hesum syndarliga máli eru vit langt síðani vordin varug við.

Kommunalpolitiskt er hetta en týðningarmikil spurningur, tí fyrirteyrnir fyrri vatnorkuætlanini í Eysturoy nú eru broyttar so alt avgerandi, nevnliga at myndugleikarnir ikki loyva lantøku til upprunaliga ætlanina, Eiði 1,2,3 og 4 (56,3 gWh), men bert til Eiði C (12,3 gWh), sum er eingin ætlan, men eitt skálkaskjót fyrri Højgaard og Schultz ætlanini, sum hevur koyrt sína gongd aftanfyrri tjöldini, uttan mun til tað, ið stovnar og einstaklingar hava fót fram.

Istaðin fyrri vilja, sum sagt, landsmyndugleikarnir og ein stórir meirluti av fólkavaldu byggaráðslimumum, at aðrir og betri vatnorkumøguleikar skulu troystast.

Verður dult sum mansomorð

Oman á alt hetta kemur so tað, at gjørdar vatnmátningar hava lagt fyrri dagin, at vatnmongdin við Eiðisvatn er minst fjórðing minni enn roknað er við.